

ГРУПА ЕРАСТ
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2013 година

	Прило жения	31 декември 2013 BGN'000	31 декември 2012 BGN'000
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и оборудване	3	9,705	10,028
Нематериални активи	4	103	253
Финансови активи на разположение и за продажба	5	807	415
Активи по отсрочени данъци	6	47	47
		10,662	10,743
Текущи активи			
Материални запаси	7	5,858	5,625
Търговски вземания	8	8,350	9,211
Други вземания и предплатени разходи	9	274	160
Парични средства и парични еквиваленти	10	441	187
		14,923	15,183
ОБЩО АКТИВИ		25,585	25,926
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Капитал, отнасящ се до притежателите на собствения капитал на дружеството-майка			
Основен капитал		255	255
Резерви		392	-
Натрупани печалби		945	338
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ	11	1,592	593
ПАСИВИ			
Нетекущи задължения			
Дългосрочни банкови заеми	12	7,241	8,341
Пасиви по отсрочени данъци	6	479	456
Деривативни финансови инструменти	13	182	383
Задължения за депозити по предоставени резервоари	15	140	136
Задължения по финансов лизинг	19	63	63
Правителствени финансираня	21	36	-
Задължения към персонала при пенсиониране	17	25	20
		8,166	9,399
Текущи задължения			
Търговски задължения	16	6,284	5,245
Задължения за депозити по предоставени цилиндри	15	5,662	5,507
Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми	12	1,117	998
Краткосрочни банкови заеми	14	274	1,977
Деривативни финансови инструменти	13	256	298
Задължения за данъци	20	1,942	1,639
Задължения към персонала и за социално осигуряване	18	245	247
Краткосрочна част на задължения по финансов лизинг	19	33	22
Други текущи задължения	21	14	1
		15,827	15,934
ОБЩО ПАСИВИ		23,993	25,333
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		25,585	25,926

Приложенията на страници от 1 до 63 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.
 Консолидираният финансов отчет на страници от 1 до 63 е одобрен за издаване от Управителя и е подписан от него на 9 юни 2014 година.
 Албена Иванова Иванова
 Управител
 9 юни 2014 година

Бойка Ралилиева
 Съставител
 9 юни 2014 година

ГРУПА ЕРАСТ
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

за годината, завършваща на 31 ДЕКЕМВРИ 2013 година

	Прило жения	2013 BGN'000	2012 BGN'000
Приходи	22	106,067	109,210
Отчетна стойност на продадените стоки	23	(97,773)	(100,644)
Брутна печалба		8,294	8,566
Други приходи от дейността	24	2,499	2,562
Разходи за материали и консумативи	25	(257)	(200)
Разходи за външни услуги	26	(6,910)	(6,996)
Разходи за персонала	27	(1,549)	(1,553)
Разходи за амортизация	3, 4	(715)	(711)
Други разходи за дейността	28	(139)	(230)
Печалба от оперативна дейност		1,223	1,438
Финансови приходи	29	248	6
Финансови разходи	30	(743)	(973)
Финансови приходи / (разходи), нетно		(495)	(967)
Печалба преди данък върху печалбата		728	471
Разход за данък върху печалбата	31	(120)	(139)
Нетна печалба за годината		608	332
Други компоненти на всеобхватния доход:			
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба		392	-
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които могат да бъдат рекласифицирани		-	-
		392	-
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>			
Последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи		(1)	-
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които няма да бъдат рекласифицирани		-	-
		(1)	-
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	32	391	-
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА		999	332
Нетна печалба за годината, отнасяща се към:			
Притежателите на собствения капитал на дружеството-майка		608	332
Общ всеобхватен доход за годината, отнасящ се към:			
Притежателите на собствения капитал на дружеството-майка		999	332

Приложенията на страници от 5 до 63 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

 Албена Иванова Иванова
 Управител
 9 юни 2014 година

 Бойка Раянлиева
 Съставител
 9 юни 2014 година

ГРУПА ЕРАСТ
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, завършваща на 31 ДЕКЕМВРИ 2013 година

Приложения	Отнасящ се към притежателите на собствения капитал на дружеството-майка					Резерви по финансови активи на разположение и за продажба	Общо собствен капитал
	Основен капитал /записан/	Основен капитал /внесен/	Натрупани печалби	BGN'000			
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000		
Салдо към 1 януари 2012 година	255	155	6				161
Промени в собствения капитал за 2012 година							
Увеличение на капитала с парични вноски	-	100	-				100
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:	-	-	332				332
*нетна печалба за годината	-	-	332				-
*други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	-				-
Салдо към 31 декември 2012 година	255	255	338				593
Промени в собствения капитал за 2013 година							
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:	-	-	607			392	999
*нетна печалба за годината	-	-	608			-	608
*други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	(1)			392	391
Салдо към 31 декември 2013 година	255	255	945			392	1,592

Приложенията на страници от 5 до 63 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Албена Иванова
Управител

Бойка Раянлиева
Съставител
9 юни 2014 година

ГРУПА ЕРАСТ
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, завършваща на 31 ДЕКЕМВРИ 2013 година

	Приложения	2013 BGN'000	2012 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления от клиенти		136,058	142,511
Плащания на доставчици		(104,463)	(116,867)
Плащания на персонала и за социално осигуряване		(1,444)	(1,453)
Платени данъци (без данъци върху печалбата)		(26,061)	(24,421)
Платен данък върху печалбата		(100)	(217)
Платени лихви и банкови такси по заеми за оборотни средства и гаранции		(67)	(100)
Други постъпления/(плащания), нетно		(96)	(64)
Нетни парични потоци от/(използвани в) оперативна дейност		3,827	(611)
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Покупки на машини и оборудване		(137)	(20)
Постъпления от продажби на машини и оборудване		9	11
Покупки на нематериални активи		(62)	-
Покупки на акции в дъщерно дружество		-	(2)
Покупки на финансови активи на разположение и за продажба		-	(10)
Възстановени заеми от трети дружества		-	60
Получени лихви по предоставени заеми		-	7
Нетни парични потоци (използвани в)/от инвестиционна дейност		(190)	46
Парични потоци от финансова дейност			
(Намаление)/увеличение на банкови овърдрафти, нетно		(1,702)	1,527
Изплащане на дългосрочни банкови заеми		(991)	(851)
Плащания по финансов лизинг		(33)	(13)
Платени лихви и такси по дългосрочни банкови заеми		(657)	(696)
Постъпления от увеличение на основен капитал с парични вноски		-	100
Нетни парични потоци (използвани във)/от финансова дейност		(3,383)	67
Нетно увеличение/(намаление) на паричните средства и паричните еквиваленти		254	(498)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари		187	685
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	10	441	187

Приложенията на страници от 5 до 63 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Албена Иванова Иванова
Управител
9 юни 2014 година

Бойка Раянлиева
Съставител
9 юни 2014 година

1 Информация за групата и нейната дейност.

1.1 Информация за групата

Група Ераст (Групата) включва дружество-майка "Ераст" ЕООД и нейното дъщерно дружество „Ви-газ България“ ЕАД.

Дружество-майка

„ЕРАСТ“ ЕООД е еднолично дружество с ограничена отговорност, регистрирано в Република България и е вписано в Агенция по вписванията – Търговски регистър с ЕИК 130048849 със седалище и адрес на управление: град София, бул. Александър Малинов №7. Едноличен собственик на капитала и Управител на дружеството е Албена Иванова Иванова.

Дъщерно дружество

„Ви-газ България“ ЕАД е регистрирано в Софийски Градски съд по фирмено дело № 4347 от 1998 година със седалище ул. „Зайчар“ № 117, 1309 София, България. Дружеството има собствена база за пълнене на бутилки за битови и индустриални нужди с въглеводороден втечнен газ (ВВГ) в с. Бенковски.

1.2 Собственост и управление на дружеството-майка и дъщерното дружество

Дружество-майка

Едноличен собственик на капитала и Управител на дружеството е Албена Иванова Иванова. „ЕРАСТ“ ЕООД не е публично дружество, съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Дъщерно-дружество

„Ви-газ България“ ЕАД е с едностепенна структура на управление с органи: Общо събрание на акционерите и Съвет на директорите. Към 31 декември 2013 г. в Съвета на директорите участват:

Ангел Георгиев Ангелов – Изпълнителен директор

Жан-Клод Дежуане – Председател на СД

Албена Иванова Иванова – Член на СД

1.3 Структура на Групата и предмет на дейност

Към 31 декември структурата на Групата включва „Ераст“ ЕООД като дружество – майка и дъщерното дружество „Ви-газ България“ ЕАД.

Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

- „Ераст“ ЕООД - придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; покупко-продажба на акции на Българска Фондова Борса; предоставяне на кредити (финансиране на дружества);
- „Ви-газ България“ ЕАД – доставка, търговия, транспорт, маркетинг и продажба на въглеводороден втечнен газ и оборудване за използване на втечнен въглеводороден газ (ВВГ); съхраняване на ВВГ, покупка и използване на инсталации и друго оборудване, използвано за горепосочените дейности.

За 2013 г. средно-списъчният състав на персонала в Групата е 48 работници и служители (2012 г.: 48).

2 Счетоводна политика

2.1 База за изготвяне на консолидиранния финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2013 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, са настъпили основно промени в счетоводната политика на Групата относно принципите, правилата и критериите за отчитане на следните отчетни обекти: компонентите на другия всеобхватен доход и задълженията към персонала при пенсиониране, както и на представянето и оповестяванията на финансова информация за тях и други отчетни обекти.

Промените произтичат от прилагането на следните стандарти и тълкувания:

- *МСС 1 (променен) Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 1.07.2012 г. – приет от ЕК)*. Промяната въвежда изискване за представяне на компонентите на други всеобхватни доходи в отчета за всеобхватния доход в две отделни групи, в зависимост от това дали те в бъдеще биха могли последващо да се рекласифицират или не в текущата печалба или загуба, вкл. и техния данъчен ефект. Допълнително, променено е и наименованието на самия отчет за всеобхватния доход – отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Добавени са уточнения относно оповестяванията на сравнителна информация за предходни периоди и за включването на трети отчет за финансово състояние само при съществени ретроспективни корекции. Ръководството е направило проучване и е определило, че тази промяна засяга единствено представянето на показателите за дейността на Групата и няма ефект върху стойността на финансовото състояние и резултатите от дейността на Групата. То е направило необходимите промени, като е приело да запази наименованието на самия отчет за всеобхватния доход независимо от направената промяна, с която е въведено и друго ново наименование на този отчет.

- *МСС 19 (ревизиран-2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК)*. Промените са свързани с пенсионните планове с дефинирани доходи и доходите при напускане. Фундаменталната промяна е отпадането на метода на „коридора“ и въвеждането на правилото за признаване на всички последващи оценки (до сега наричани – актюерски печалби или загуби) на задълженията и справедливата стойност на активите на пенсионни планове с дефинирани доходи в момента на възникването им, през компонент на „друг всеобхватен доход“, както и ускореното признаване на разходите за минал стаж. По този начин представяйки нетния пасив/(актив) на съответния пенсионен план в отчета за финансово състояние, се постига представяне на цялата стойност на дефицита или излишъка по него. Също така сумата на лихвените разходи и очакваната възвръщаемост на активите по плана е заменена със сумата на нетната лихва, която се определя като се приложи дисконтовата норма към нетния пасив/(актив) по плана. Допълнително са разширени изискванията за оповестяванията, вкл. е въведено и изискване за оповестяване на чувствителен анализ относно променливите в актюерските предположения заложи за изчислението на задължението. Ръководството е направило проучване и е определило, че тези промени оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на Групата по отношение на: разходи за персонала, други компоненти на собствения капитал и

дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране. Ръководството не е направило преизчисления ретроспективно поради несъществен размер на ефекта от тези преизчисления към 1 януари 2013 г., но е разширило вече установените оповестявания (Приложение № 2.19 и Приложение № 17);

• **МСФО 13 Измерване на справедлива стойност** (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК). Този стандарт се явява единен източник на методологически насоки относно измерването на справедливата стойност, прилагана за дадени отчетни обекти по силата на други МСФО и задължителните оповестявания по отношение на този процес. Стандартът съдържа прецизирано определение на понятието „справедлива стойност“, рамка от оценъчни подходи и техники за нейното измерване, вкл. йерархия на използваните входящи данни (Нива 1, 2 и 3), както и широки изисквания към оповестяванията относно процеса на измерването на справедливата стойност на съответните отчетни обекти по МСФО. Той покрива както финансовите инструменти, така и нефинансовите активи и пасиви, за които МСФО изискват или разрешават прилагането на справедлива стойност и/или изискват оповестяване на тяхната справедлива стойност. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказват влияние върху счетоводната политика и разширяването на оповестяванията относно справедливите стойности на имоти, машини и оборудване (Приложение № 2.8 и № 3), инвестиции на разположение и за продажба (Приложение № 2.10 и № 5) и деривативни финансови инструменти (Приложение № 2.18 и № 13). МСФО 13 изисква перспективно приложение и ограничени оповестявания при определени случаи. Поради това Групата е направила необходимите нови оповестявания само за 2013 г. без да допълва сравнителната информация за 2012 г. с такива оповестявания по МСФО 13;

• **Подобрения в МСФО Цикъл 2009-2011 г. (м.май 2012) - подобрения в МСС 1, 16, 32, 34, МСФО 1**, (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) разходи по заеми за отговарящи на условията активи, за които датата на започване на капитализация е преди датата на преминаване по МСФО (МСФО 1); б) разяснения по изискванията за представяне на доброволна допълнителна сравнителна информация (МСС 1) и на трети отчет за финансовото състояние при ретроспективно преизчисление и рекласификация; в) разяснения по класификацията и третирането на резервните части и специалното запасно оборудване като ИМО (МСС 16); г) отчитането на данъчния ефект от разпределения към притежателите на инструменти на собствения капитал е според изискванията на МСС 12 (МСС 32); и д) междинно отчитане на сегментна информация на общите активи за постигане на последователност с МСФО 8 (МСС 34).

За останалите стандарти и тълкувания, посочени по-долу, ръководството е проучило възможния им ефект и е определило, че те не биха имали ефект върху счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството поради това, че то не разполага/оперира с такива обекти и/или не реализира подобни сделки и трансакции:

• **МСС 12 (променен) Данъци върху дохода** (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК). Промяната е свързана с изричното пояснение, че оценката на отсрочените данъци (активи или пасиви), свързани с определен актив, следва да се направи през призмата на намеренията на съответното предприятие как ще възстановява инвестираните средства в балансовата стойност на този актив – чрез продажба или през продължаваща употреба. Конкретни правила са дадени в случаите на нетекущи активи, преоценени по реда на МСС 16, но най-вече за инвестиционните имоти, оценявани по справедлива стойност по МСС 40, вкл. придобити по реда на бизнес-комбинации – т.е. приема се презумпцията, че те ще се възстановяват през продажба за целите на определяне на отсрочените данъци;

• **МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно нетиране (компенсиране) на финансови активи и пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК).** Тези промени са свързани с разширяването на оповестяванията за всички финансови инструменти, които се представят нетно (компенсираат) в съответствие с МСС 32 (пара. 42), както и на правата за такова нетиране съгласно съответните в сила споразумения;

• **КРМСФО 20 Разходи за откривка във фаза „Производство“ на открита мина – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1.01.2013 г. – прието от ЕК).** Това разяснение разглежда счетоводното третиране на разходите по отстраняване на отпадъчни материали (инертна маса) при надземни миннодобивни дейности в открита мина по време на фаза „Производство“ с цел да се получи подобряване на достъпа до залежите от рудни изкопасми за оперативно производство в бъдещи периоди. Разяснението дава насоки за третирането на тези разходи като определен тип актив (нематериален или материален запас), както и неговата първоначална и последваща оценка.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2013 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от Групата. От тях ръководството на дружеството-майка е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Групата за следващи периоди, а именно:

• **МСС 27 (изменен 2011 г.) Самостоятелни финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК – за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.).** Стандартът е преиздаден с променено наименование, като частта от него, която е съдържала рамката относно съдържанието, критериите и технологията на изготвяне на консолидираните финансови отчети, е изцяло обособена в нов стандарт – МСФО 10 Консолидирани финансови отчети. По този начин в стандарта основно са останали правилата за отчитане и оценяване на инвестиции в дъщерни, асоциирани и съвместни предприятия на ниво самостоятелни отчети на инвеститори в качеството им на дружества-майки, инвеститори със значително влияние и контролиращи съдружници в съвместни предприятия, както и специфичните за този тип отчети оповестявания;

• **МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (отложена е датата на влизане в сила за 01.01.2015 г. и не е приет от ЕК).** Промяната е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 (когато това се случи) според датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди;

• **МСФО 9 Финансови инструменти (отложена е датата на влизане в сила за 01.01.2015 г. и не е приет от ЕК).** Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти и крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. Проектът на подмяната с новия стандарт предвижда три фази: фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; фаза 2 Методология на определяне на обезценката; и фаза 3 Счетоводно отчитане на хеджирането. Понастоящем МСФО 9 е издаван на три пъти, през м.ноември 2009 г., през м.октомври 2010 г. и през м.ноември 2013 г. Фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви - с първите издания той подменя тези части на МСС 39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Той установява нови принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични

потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до евентуални промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Фаза 2 Методология на определяне на обезценката - тя е на ниво ревизиран проект за обсъждане, в който се предлага приложение на модела на „очаквана загуба“, съгласно който всички очаквани загуби се признават през целия живот на един амортизируем финансов инструмент, а не само при изкристализирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. Фаза 3 Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава 6 към МСФО 9, издадена през м.ноември 2013 г., чрез която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на дружеството, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Тази опция е валидна и за предприятия прилагачи МСС 39. С промените на МСФО 9 от м.ноември 2013 г. се отлага отново и датата на влизане;

• *МСФО 10 Консолидирани финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.). Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – приети от ЕК) – относно прилагането на стандарта за първи път.* Този стандарт заменя в значителната му част стария МСС 27 (Консолидирани и индивидуални финансови отчети) и ПКР Разяснение 12 (Консолидация – предприятия със специално предназначение). Основната му цел е да се установят подобрени принципите и начина на изготвяне и представяне на финансови отчети, когато едно предприятие контролира едно или повече други предприятия. Той дава ново определение на понятието „контрол“, съдържащо три компонента, определя контролът като единствена база за консолидация и дава по-подробни правила и насоки за оценяване на наличието на отношения на контрол. Стандартът установява и основните задължителни правила по технологията на изготвянето на консолидирани финансови отчети;

• *МСФО 12 Оповестяване на участия в други предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.). Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – приети от ЕК) – относно прилагането на стандарта за първи път.* Този стандарт въвежда нова рамка от изисквания към обхвата на оповестяванията в консолидираните финансови отчети относно участията на отчитащото се предприятие в други дружества и предприятия, които са дъщерни, асоциирани съвместни, или неконсолидирани структурни предприятия, вкл. към съдържанието на информацията, за да се осигури възможност за разумна преценка на ефектите и рисковете от тези участия;

За посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2013 г., ръководството е преценило, че те не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Групата, а именно:

• *МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне (в сила за годишни периоди от 01.01.2014 г. – приет от ЕК) – относно нетиране (компенсиране) на финансови активи и финансови пасиви;*

•МСС 28 (изменен 2011 г.) *Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия* –(в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.);

•МСФО 11 *Съвместни споразумения* (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.) *Преходни разпоредби* (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – приети от ЕК) – относно прилагането на стандарта за първи път;

•МСС 36 (променен) *Обезценка на активи* (в сила за годишни периоди от 1.01.2014 г. – приет от ЕК) – относно оповестявания за възстановимата стойност на нефинансови активи);

•МСС 39 (променен) *Финансови инструменти: признаване и оценяване* (в сила за годишни периоди от 1.01.2014 г. – приет от ЕК) – относно прехвърлянето на деривативи и запазването на възможността за прилагане на счетоводното отчитане на хеджирането);

•КРМСФО 21 *Задължения за данъци и такси* (в сила за годишни периоди от 1.01.2014 г. – не е приет от ЕК) – относно налози от страна на правителството;

•МСС 19 (ревизиран-2011 г.-) *Доходи на наети лица* (в сила за годишни периоди от 1.07.2014 г. – не е приет от ЕК);

•Подобрения в МСФО Цикъл 2010-2012 (м.декември 2013) - подобрения в МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24, МСС 38 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – не са приети от ЕК);

•Подобрения в МСФО Цикъл 2011-2013 (м.декември 2013) - подобрения в МСФО 1, МСФО 3, МСФО 13, МСС 40 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – не са приети от ЕК).

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база историческата цена, с изключение на имотите и машините, които се представят по преоценена стойност (Приложение 2.8).

Групата води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като своя отчетна валута за представяне. Данните в консолидирания отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (особено в условия на икономическа криза). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност на, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в (Приложение № 2.27).

2.2 Дефиниции

Дружество-майка - това е дружеството, което притежава контрола върху стопанската и финансова политика и дейност на дъщерното дружество чрез притежанието на повече от 50% от дяловете от капитала му и правата на глас.

Дружеството-майка е "ЕРАСТ" ЕООД, България (Приложение № 1.1).

Дъщерно дружество - дружество, в което дружеството-майка, притежава повече от 50 % от правата на глас в Общото събрание (в акционерния капитал) и има правото да назначи повече от 50 % от Съвета на директорите на дружеството и може да упражнява контрол върху неговата финансова и оперативна политика (вкл. по силата на сключено споразумение за контрол между акционери). Дъщерното дружество се консолидира от датата, на която ефективният контрол е придобит от дружеството-майка и спира да се консолидира от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън компанията-майка. За тяхната консолидация се използва методът на пълната консолидация.

Дъщерното дружество е Ви-газ България ЕАД (Приложение № 1.1).

2.3 Принципи на консолидацията

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка и дъщерното дружество, изготвени към 31 декември, която дата е датата на финансовата година на Групата. При консолидацията е прилаган подходът на "икономическо предприятие".

Финансовият отчет на дъщерното дружество за целите на консолидацията е изготвен за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

2.3.1 Придобиване на дъщерно дружество

При отчитане придобиването на дъщерни предприятия при бизнес комбинация се използва метода на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на размяната на предоставените активи, възникналите или поети задължения и на издадените капиталови инструменти от придобиващото дружество, в замяна на получаването на контрола над придобиваното дружество. То включва и справедливата стойност на всеки актив или пасив, който се явява резултат от споразумение за възнаграждение под условие. Преките разходи, свързани с придобиването, се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

Всички придобити разграничими активи, поети пасиви и условните (изкристализирани) задължения в бизнес-комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), над придобитите разграничими активи и поети пасиви на придобиващото дружество, се третира и признава като репутация. Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес-комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за доходите на Групата в статията "Печалби/(загуби) от придобиване на и освобождаване от дъщерни дружества, нетно".

2.3.2 Консолидация на дъщерно дружество

В консолидирания финансов отчет, отчетът на включеното дъщерно дружество е консолидиран на база на метода "пълна консолидация", ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществения обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерното дружество към датата на придобиване. Вътрешногруповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

2.4 Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в консолидирания отчет за финансовото състояние за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

През 2013 г. Групата е приела за приложение МСС 19 (ревизиран-2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.01.2013 г.). Ръководството на компанията-майка е преценило съществеността на промените и е приело, че не са необходими ретроспективни преизчисления и рекласификации в сравнителната информация за 2012 г. по отношение на следните обекти: разходи за персонал; дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране; други компоненти на всеобхватния доход (последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи) и натрупани печалби и загуби (резерв „неразпределена печалба“), както и изготвянето и представянето на трети отчет за финансовото състояние към началото на предходния период – 01.01.2012 г.

Допълнително, ръководството не е приело промяната в МСС 1 относно смяната на наименованието на отчета за всеобхватния доход – новото наименование е отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, доколкото тази смяна не е задължителна.

През 2013 г. Групата е приела за приложение и новия МСФО 13. Съгласно насоките за преминаване на стандарта тя е представила изискваната информация само за текущата 2013 г. без да е направила допълнения в сравнителната информация за 2012 г.

2.5 Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута и валутата на представяне е валутата, в която се извършват основно сделките в страната, където е регистрирана Групата – Република България.

Съгласно изискванията на българското законодателство, Групата води счетоводство и изготвя годишен финансов отчет в националната парична единица на България – български лев. С въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз, левът е фиксиран към еврото в съотношение 1 евро = 1,95583 лева.

Сделките в чуждестранна валута се записват първоначално в български левове, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията в чуждестранна валута, в края на отчетния период се оценяват в български левове като се прилага заключителния обменният курс на БНБ за последния работен ден на съответния отчетен период.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, нетно, като се третира като „финансови приходи“ или „финансови разходи“.

Заклучителният курс на българския лев към основните валути, с които оперира Групата за периодите, за които е съставен настоящия финансов отчет е както следва:

	31.12.2013	31.12.2012
1 USD	1.41902	1.48360
1 GBP	2.33839	2.39406
1 EURO	1.95583	1.95583

2.6 Приходи

Приходите в Групата се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от Групата и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от тяхната собственост преминават в купувача, вкл. като се вземат под внимание всички допълнителни условия по приемането на стоките и материалите от страна на клиента. Аналогично е признаването и при продажба на други материални активи.

При продажбите на въглеродороден втечен газ (ВВГ) датата на протокола, т.н. "литрова бележка" или "доставна разписка", с която стоката (ВВГ) се предава от продавача на купувача, определя конкретния момент на прехвърляне на съществените рискове и ползи към купувача, респективно момента за признаване на приходите.

При предоставянето на услуги приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ, вкл. като се вземат под внимание всички допълнителни условия по приемането на услугата от страна на клиента.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените стоки и услуги, нетно от данък добавена стойност и предоставени на клиенти по различни схеми отстъпки иrabati. В приходите от продажба на стоки (ВВГ) закупени от България, и респ. в отчетната им стойност е включен акциз.

Финансовите приходи се включват в консолидирания отчет на всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: лихвени приходи по предоставени депозити и разплащателни сметки в банки, печалба от оценка до справедлива стойност на деривативни финансови инструменти и положителни курсови разлики от валутни операции по преоценка на парични средства, търговски вземания и задължения в чуждестранна валута. Лихвеният приход се признава като се начислява и включва в текущите печалби и загуби пропорционално във времето на съществуването на съответния лихвоносен актив на база метода на ефективната лихва.

2.7 Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаване на отчетните обекти за активи или пасиви, които не отговарят на критериите на МСФО и рамката за тях.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат и се състоят от: лихвени разходи, свързани с получени заеми, както и други преки разходи по кредити и банкови гаранции; лихви по финансов лизинг и договор за факторинг, отрицателни курсови разлики от валутни операции по преоценка на валутни заеми, парични средства, търговски вземания и задължения в чуждестранна валута.

2.8 Имоти, машини и оборудване

Земята, сградите и машините се представят в консолидирания финансов отчет по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Другите дълготрайни материални активи – транспортни средства и офис-оборудване се представят по историческа цена, намалена с начислената от придобиването им амортизация и евентуална загуба от обезценка.

2.8.1 Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Стойностният праг, под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им, е в размер на 500 лв. Изключение правят бутилките за ВВГ, за които стойностният праг е в рамките на 40–100 лв. според размера на бутилките.

2.8.2 Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването (с изключение на транспортните средства и офис оборудването) е моделът на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преоценка на имотите, се извършва обичайно на период от 3 години. Относно машините и съоръженията, периодът на преоценка е 5 години. Справедливите стойности се определят с помощта на лицензирани оценители. Когато справедливата стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва на по-кратки периоди. Както и ако промените на справедливите стойности са несъществени в рамките на обичайните периоди преоценките се извършват и на по-дълги периоди.

Увеличенията в балансовата стойност на дълготрайните материални активи, произтичащи от преоценка, се отнасят в преоценъчен резерв. Намаления, които компенсират предходни увеличения относно един и същ актив, са за сметка на преоценъчния резерв, а всички други намаления се отнасят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), и обратно – последващи увеличения в стойността на активи, за които в предходни периоди са били отчетени намаления директно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), първоначално се отнасят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) – до размера на отчетените преди това намаления, а остатъкът над тази сума - в преоценъчен резерв.

За транспортните средства и стопанския инвентар – е избран моделът на историческата цена – цена на придобиване (себестойност), намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

2.8.3 Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и

ГРУПА ЕРАСТ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2013 година

реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройство.

2.8.4 Методи на амортизация

Земята не се амортизира. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Амортизацията на дълготрайните материални активи се изчислява по линейния метод с цел разпределяне на разликата между балансовата стойност и остатъчната стойност върху полезния живот на активите, както следва:

	Години
Сгради	25
Съоръжения (в завода)	25
Оборудване (в завода)	5-7
Бутилки за ВВГ	10-15
Резервоари за ВВГ	10-25
Компютри и компютърна техника	2-5
Офис обзавеждане	6-7

Определеният полезен живот по отделни активи е съобразен с: физическото износване, спецификата на оборудването и бъдещите намерения за употреба на активите. Той се преглежда в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

2.8.5 Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер и надвишението се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.8.6 Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продават. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "имоти, машини и оборудване" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността" на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход.

2.9 Нематериални активи

2.9.1 Репутация

Репутацията представлява превишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Групата в нетните разграничими активи на придобитото дъщерно дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията). В консолидирания финансов отчет тя първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки. Репутацията не се амортизира.

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към групата на "нематериалните активи". Самостоятелно признатата репутация по придобиването на дъщерни дружества (предприятия) се тества задължително за обезценка поне веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват в последствие. Печалбите или загубите от продажба (освобождаване) на дъщерно дружество (предприятие) от Групата включва и балансовата стойност на репутацията, приспадащата се за продаденото (освободеното) дружество (предприятие).

На всяка призната репутация се определя принадлежност към даден обект генериращ парични постъпления още при реализирането на дадена бизнес комбинация, и този обект се прилага при извършването на тестовете за обезценка. При определянето на обектите, генериращи парични потоци се вземат предвид обектите, от които се е очаквало бъдещи стопански изгоди при придобиването при бизнес комбинацията и по повод, на които е възникнала самата репутация.

Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията "разходи за амортизация".

2.9.2 Други нематериални активи

Другите нематериални активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Цената на придобиване представлява справедливата стойност на съответния актив към датата на придобиване и тя включва покупната стойност и всички други преки разходи по сделката.

В състава на нематериалните активи са включени програмни продукти, използвани в дейността на Групата и право (лиценз) за ползване на търговската марка „Витогаз“, придобито от Витогаз СА, Франция.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 2 - 5 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продават. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "нематериалните активи" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи от дейността" на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.10 Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на групата е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси и договаря с потенциални купувачи.

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията – (финансовия актив).

Последващо оценяване

Финансовите активи на разположение и за продажба последващо се оценяват по справедлива стойност, тъй като са в дружества, чиито книжа са борсово котиран и има реализирани сделки, които са приемливи за представителни обеми. Акции представляват малцинствени инвестиции в границите от 0.01% до 10 % участие в капитала на български публични дружества, които се търгуват на българския борсов пазар. Ръководството на компанията-майка е направило подробен сравнителен анализ на промените в движението на борсовите цени на националния фондов пазар по отношение на притежаваните акции и е приело последващото оценяване на тези акции по справедлива стойност да бъде чрез прилагане на борсови цени на идентични акции – ниво 1, доколкото държаните от Групата акции е възможно да бъдат относително лесно реализирани на този пазар в тези обеми.

Справедливата стойност на тези активи се определя чрез прилагане на усреднена борсова цена "купува", обичайно за последния месец към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние, освен ако се търгува незначителен пакет от капитала на тези дружества и/или има силно ограничен обем сделки с тях - тогава борсовите цени се коригират чрез прилагането и на други оценъчни методи, или по изключение.

Ефектите от последващата преоценка на финансовите активи държани и за продажба до тяхната справедлива стойност, се представят в отделен компонент на отчета за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход – "нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба").

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на финансови активи на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават (рециклират) в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като "финансови разходи". Аналогично, при всяка продажба на финансови активи от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията "финансови приходи".

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се признават на "датата на търгуване" на сделката, т.е. датата, на която Групата се ангажира да закупи или продаде актива.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че групата е придобила правото върху тези дивиденди.

Обезценка

Притежаваните финансови активи на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на консолидирания отчет за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има перманентна обезценка и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия "финансови разходи".

При установяване на условия за обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако през предходни периоди има формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход).

2.11 Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси първоначално се признават и оценяват по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното признаване лихвоносните заеми и други предоставени ресурси последващо се оценяват по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва.

Амортизируемата стойност е изчислена, като са взети предвид всички видове такси, комисиони и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи и/или нетекущи в зависимост от срока, който Групата е предоставила на длъжника да уреди задължението си (в срок до или над 12 месеца от края на отчетния период).

2.12 Материални запаси

Материалните запаси (материали и стоки) са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната реализуема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността).

За стоките и материалите в готов вид доставните разходи включват: покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци (при доставка на ВВГ от местни производители - акциз) и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното използване вид.

При продажбата (употребата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност), която се изчислява за всяко хранилище на ВВГ.

Нетната реализуема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по привеждането в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация. За материалите и стоките тя се определя на база обичайните продажни цени, включени в текущите ценови листи на Групата.

2.13 Търговски вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми.

Приблизителната оценка за загуба от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начисляват чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията "други разходи за дейността" на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход.

2.14 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3 (три) месеца.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%) и акциз за доставките и продажбите на стоки закупени от България, при които има начислен/включен акциз;
- платеният директно на митническите органи ДДС и акциз при покупки на стоки от чужбина се представя на реда "Платени данъци (без данъци върху печалбата)";
- платеният ДДС при покупки на дълготрайни активи се представя на реда "Плащания на доставчици" към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец);
- платените лихви по заеми, получени за оперативна дейност са представени в постъпления от оперативна дейност;
- банковите овърдрафти се представят в отчета за паричните потоци на база нетно изменение за периода;
- постъпленията от лихви по предоставени заеми се включват в паричните потоци от инвестиционна дейност;
- плащанията за лихви по получени инвестиционни заеми (дългосрочни банкови заеми) се включват в паричните потоци от финансова дейност;
- паричните потоци, свързани с получени кредити (главници), се включват като парични потоци използвани за финансова дейност;
- парични потоци, свързани с предоставени кредити (главници), се включват като парични потоци използвани за инвестиционна дейност;
- паричните плащания за покупка на инвестиции, в т.ч. акции на дружества закупени на Българска фондова борса са представени в инвестиционната дейност.

2.15 Търговски и други задължения

Търговските задължения и другите текущи задължения се отчитат и представят във консолидирания финансов отчет по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката, която ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

2.16 Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва.

Амортизираната стойност се изчислява като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и

загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи/разходи (лихви) през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен ако и за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.17 Лизинг

2.17.1 Финансов лизинг

Лизингът, при който се трансферира към Групата съществена част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в консолидирания отчет за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като дълготрайни материални активи под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска – по настоящата стойност на минималните лизингови плащания.

Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение лихва и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Определените на такава база лихвените разходи, свързани с наетия под финансов лизинг актив, се представят в началото на лизинговия договор като разходи за бъдещи периоди и се включват във „финансови разходи“ в консолидирания отчет за всеобхватния доход през периода на лизинговия договор, когато същите станат дължими.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезен живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

2.17.2 Оперативен лизинг

Лизингът, при който наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг.

Плащанията/постъпленията по оперативния лизинг се признават като разходи/приходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) на база линеен метод за периода на лизинга.

Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.18 Деривативни инструменти

Деривативните финансови инструменти, използвани в Групата, са предназначени за управление на експозицията му спрямо рисковете от промени в равнището на EURIBOR и произтичащите от това влияние ефекти върху размерите на лихвените разходи и плащания по привлечени банкови заеми. Прилаганите от Групата деривативни инструменти са лихвени суапи (Приложение № 2.22 и № 13).

Деривативните финансови инструменти се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на началото на деривативния договор на база покупна цена, ако има такава. В последствие те се преоценяват и отчитат по справедливата им стойност (Ниво 2) към датата на всеки финансов отчет.

Тя се определя на базата на наблюдаеми пазарни данни за съответния вид търгуеми деривативни инструменти – източникът на информация е банката-кредитор, която използва свои информационни източници за пазарните ценови равнища и подходящи оценъчни методи и техники за да определи и предложи на дружеството разумни стойности на справедлива стойност.

Групата е приела да отчита сключените договори по деривативни финансови инструменти (суапи) не като хеджиращи инструменти по специалния ред на МСС 39 за хеджиране, а като „икономически хедж“ на лихвените плащания.

Разчетите по деривативните инструменти се класифицират и представят в зависимост от остатъчния им матуритет (до/над 12 месеца) в състава на текущите или нетекущите финансови активи и пасиви.

Печалбите или загубите от преоценката на деривативите (некласифицирани за отчитане по специалния ред на МСС 39 за хеджиране) до тяхната справедлива стойност, се признават текущо в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за година) към “финансови приходи” или респ. “финансови разходи”.

2.19 Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда (КТ) и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки, (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях, или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход в периода (към печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, за който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Към датата на всеки консолидиран финансов отчет Групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите на самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на Групата като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2012 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Групата в качеството и на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно

определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Групата вноски по плановите с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда Групата в качеството и на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на консолидирания финансов отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал“, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „Последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи“. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки консолидиран годишен финансов отчет Групата назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните и задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матурирета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котирувани в България, където функционира и самата Група.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, Групата като работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.20 Дружествен капитал

„Ераст“ ЕООД (дружеството – майка) като дружество с ограничена отговорност е от категорията на капиталовите дружества, които са задължени да регистрират в търговския регистър определен минимален размер на капитал (основен капитал), който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството с оглед удовлетворяване на техните вземания. Едноличният собственик отговаря за задълженията на дружеството до размера на своето дялово участие в капитала и може да претендира връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството – майка отчита основния си капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние, оценен по номиналната стойност на дяловете.

Търговският закон и учредителния договор не предвиждат законово или уставно задължение за дружеството да формира фонд “Резервен”.

2.21 Данъчно облагане

Разходите за данъци включват текущите и отсрочените данъци.

Текущите данъци върху печалбата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2013 г. е 10% (2012 г.: 10%)

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на всяко консолидирано дружество към датата на консолидирания финансов отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви, вкл. за породените от консолидацията корекции.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на консолидирания отчет за финансовото състояние и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или друга капиталова позиция в консолидирания отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите се очаква да се реализират, а пасивите – да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (РБългария), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на едно дружество от Групата се представят нетно срещу отсрочени данъчни пасиви на това дружество, когато то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция, и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данък върху дохода.

Към 31.12.2013 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка, валидна и за 2014 г., която е в размер на 10% (31.12.2012 г.: 10%).

2.22 Финансови инструменти

2.22.1 Финансови активи

Ръководството определя класификацията на финансовите активи на Групата към датата на първоначалното им признаване в консолидирания отчет за финансовото състояние. Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: "заеми (кредити) и вземания" и "финансови активи на разположение и за продажба". Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на Групата към датата на първоначалното им признаване в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Обичайно Групата признава в консолидирания отчет за финансовото състояние финансовите активи на датата на търгуване - датата, на която тя се е обвързала (посла е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, тя продължава да признава актива в консолидирания отчет за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на Групата, а останалите – като нетекущи. Тази група финансови активи включва: търговски и други вземания, парични средства и парични еквиваленти. Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към "финансови приходи". На датата на всеки консолидиран отчет за финансовото състояние Групата оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията (Приложения № 2.13 и № 2.14).

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел

(инвестиции на разположение и за продажба) и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на Групата е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, тъй като са в дружества, чиито книжа са борсово котираны. Справедливата стойност на тези активи се определя чрез прилагане на усреднена борсова цена "купува", обичайно за последния месец към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние (Приложение № 2.10).

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход) към "нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба" и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - "резерв по финансови активи на разположение и за продажба".

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като "финансови разходи". Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията "финансови приходи".

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход ("нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба"), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума.

Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи (Приложение № 2.10).

2.22.2 Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти.

Финансовите пасиви първоначално се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние по справедливата им стойност нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва, освен за просрочени, предоговаряни и под условие за предсрочно изплащане. Разходите за лихви се отчитат текущо в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи.

2.22.3 Деривативни финансови инструменти

Деривативните финансови инструменти на Групата включват договори за лихвен суап. Те се признават първоначално по справедлива стойност на датата, на която Групата влиза в съответния деривативен договор и последващо се оценяват по тяхната справедлива стойност към края на всеки отчетен период. Избраният метод на счетоводно третиране и признаване на произтичащите от последващата преоценка печалби или загуби е „икономически хедж“, а не по специалния ред на отчитане на МСС 39 за хеджиране, независимо, че всички деривативи имат предназначение и изпълняват функции на хеджиращ инструмент.

2.23 Свързани лица

За целта на изготвянето на настоящия консолидиран финансов отчет едноличният собственик на капитала на Групата, изпълнителното ръководство на дъщерното ръководство, както и членовете на управленския орган (Съвет на директорите), така и близки членове на техните семейства, включително и дружествата, контролирани от всички гореизброени лица, се третират като свързани лица.

2.24 Разпределение на дивиденди

Дивидентите се признават като задължение в консолидирания финансов отчет на Групата за периода, през който е взето решение от собствениците за разпределението им.

2.25 Правителствени финансираня

Безвъзмездни помощи от публични институции (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че финансирането ще бъде получено от Групата, и че последната е спазвала условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

Приходите от финансирането се признават в консолидирания отчет за доходите в статия „Други доходи от дейността, нетно“ в размера на начислените през годината разходи за амортизация за активите, които са придобити чрез финансиране.

Неусвоената част от финансирането по проекта се посочва в края на отчетния период в консолидирания отчет за финансовото състояние към статия „Правителствени финансираня“.

2.26 Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са:

- на повтаряща се база – *финансовите активи на разположение и за продажба, деривативни инструменти, предоставени заеми и получени банкови заеми и заеми от трети лица с фиксирани или плаващи лихвени проценти, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг;*

- на неповтаряща се база – *нефинансовите активи, като имоти, машини и оборудване.*

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Групата задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. Групата използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котиран пазарни цени и пазарни аналози, инвестиционна стойност по каталог, средни цени за строителни и монтажни работи.

По отношение на държаните инвестиции под форма на акции - финансови активи на разположение и за продажба – усреднени борсови цени на българския фондов пазар, а деривативните инструменти – чрез оценки, предоставени от банката-кредитор и определени на база предимно използване на наблюдаеми пазарни равнища.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

Ниво 1 – Котиран (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;

Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котиран цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и

Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Групата прилага основно справедлива стойност Ниво 1 и Ниво 2.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в консолидираните финансови отчети на повтаряема база, Групата прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

В Групата са разработени вътрешни правила по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице - главния счетоводител на дружеството-майка, който организира осъществяването на целия оценъчен процес.

Групата използва, при необходимост експертизата на външни експерти и оценители на банката-кредитодател за определяне най-вече на справедливата стойност на деривативните финансови инструменти. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност,

са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти и специално определеното лице по оценките – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от едноличния собственик на капитала на Групата.

На датата на всеки консолидиран финансов отчет съобразно счетоводната политика на Групата специално определеното лице по оценките прави общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценки или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и предлага за одобрение пред управителя подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това изрично се консултира с външни оценители.

За определяне на справедливите стойности на имотите, машините и съоръженията Групата използва експертната на външни лицензирани оценители. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки пет години.

Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на независимите одитори на Групата.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност Групата групира съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.27 Преоценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Групата извършва приблизителни оценки и преценки за целите на счетоводното отчитане и оповестяване, които могат да се различават от фактическите резултати. Приблизителните оценки и преценки са базирани на натрупан опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития при наличните обстоятелства. Достоверността на приблизителните оценки и преценки се преразглежда редовно, на датата на всеки консолидиран финансов отчет.

2.27.1 Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави от ръководството на Групата на датата на всеки консолидиран финансов отчет.

Провизия за обезценка на търговски вземания се формира, когато са налице обективни доказателства, че Групата няма да може да събере цялата сума по тях съгласно оригиналните условия на вземанията. Такива обстоятелства като значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура на несъстоятелност или друга финансова реорганизация, неизпълнението или просрочията в плащането (до 180 дни закъснение) се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка. Такива вземания подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на вземането се признава като загуба от обезценка. Стойността на обезценката е разликата между балансовата стойност на даденото вземане и сегашната стойност на прогнозираните бъдещи парични потоци, дисконтирани по оригинален ефективен лихвен процент.

На база историческият опит на дъщерното дружество, ръководството на Групата е преценило, че в повечето случаи съмнителни вземания, които не са събрани в продължение на повече от 180 дни следва да се третират като несъбираеми и да се обезценяват изцяло. (Приложения № 2.13 и 2.22).

Балансовата стойност на вземанията, за които е преценено, че е необходимо да се направи обезценка, се коригира чрез използването на корективна сметка, в която се натрупват всички обезценки, а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към "други разходи за дейността". В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва нетно към "други разходи за дейността" за сметка на намаление на коректива.

За 2013 г. са възстановени обезценки в по-голям размер от текущо признатите за периода обезценки на вземанията – 12 хил. лв., нетно от начислените (2012 г.: 25 хил. лв. възстановени обезценки, нетно от начислените) (Приложение № 8, № 9 и № 28).

2.27.2 Обезценка на стоки

Ръководството на Групата е направило пълен преглед към 31.12.2013 г. на наличните количества ВВГ и тяхната оценка. След прегледа им в резултат на анализа на тенденциите в продажните цени след тази дата, то е взело решение и е обезценило част от наличностите, като е приложило прогнозируеми продажни цени, приети за нетна реализируема стойност. Обезценката на стойност 83 х. лв. е определена като разлика между балансовата стойност (цена на придобиване-себестойност) и нетната реализируема стойност (Приложение № 2.12, № 7 и № 28).

2.27.3 Количествено измерване на ВВГ и признаване на липси и излишъци

Количествата ВВГ на склад се измерват в килограми на база обема и плътността на ВВГ. Това е мерната единица, приложима на международните пазари за този продукт. Всички доставки и продажби се отчитат в тонове и килограми. За да се отговори на нуждите на основните клиенти на дружеството, ВВГ се транспортира и предава на клиентите в литри, но отчитането, и респективно изписването на продадените количества също е в килограми. Поради това се извършва непрекъснато преизчисляване на стоките от единия в другия вид мерна единица на база измерената плътност чрез приложението на стандартна формула. Плътността на ВВГ зависи от околната температура и се променя в зависимост от промяната на метеорологичните условия.

Поради спецификата на този продукт и голямата мобилност на използваната мерна единица се отчитат ежемесечно липси и излишъци, които в консолидирания финансов отчет се представят нетно към отчетната стойност на продадените стоки.

2.27.4 Депозитен амбалаж

За осъществяване на търговската си дейност Групата използва специфичен амбалаж - различни видове и размери бутилки (цилиндри) за ВВГ и резервоари. Този амбалаж е оборотен – предоставя се срещу определен депозит и извършва многократно движение от Групата към нейните клиенти и обратно, като Групата запазва собствеността си върху него. Дългогодишният опит на дъщерното дружество (над 10-години) в областта на търговията с ВВГ показва, че амбалажът се използва в дейността за един по-продължителен период от време, в който Групата може да черпи икономическа изгода от него. Базирайки се на това, ръководството на Групата е преценило, че този оборотен амбалаж отговаря на критериите на МСС 16 – Имоти, машини, съоръжения и оборудване за признаване на дълготраен материален актив и го представя и отчита към този клас активи в консолидирания отчет за финансовото състояние. В консолидирания отчет за финансовото състояние е представено (включено) и задължение за получените депозити срещу предоставените на клиентите бутилки (цилиндри) и резервоари към датата на консолидирания финансов отчет.

2.27.5 Актуерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране се използват изчисления на сертифицирани актуери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения се преценяват от ръководството като разумни и уместни за Групата (Приложение № 2.19 и № 17).

2.27.6 Активи по отсрочени данъци

Групата не е признала активи по отсрочени данъци в размер на 176 хил. лв., поради преценката на ръководството, че за сроковете съгласно българското данъчно законодателство няма да бъде реализирана достатъчна данъчна печалба, срещу която намаляемите временни разлики да могат да бъдат обратно реализирани (намалени) (Приложение № 6).

2.27.7 Действащо предприятие

Принципът на действащото предприятие се основава на позицията на ръководството, че Групата има жизнен капацитет, потвърдени намерения и подкрепа от страна на собственика и конкретни планове на самото ръководство да продължи съществуването си в обозримо планируемо бъдеще – със същия обхват и подобни обеми на дейност.

ГРУПА ЕРАСТ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2013 година

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, освен ако не е упоменато друго)

3 Имоти, машини и оборудване

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Автомобили	Стопански инвентар	Други	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
Към 01.01.2012 г.							
Отчетна стойност	5 229	5 238	68	124	7 552	10	18 221
Амортизация	(104)	(2 345)	(6)	(93)	(5 268)	-	(7 817)
Балансова стойност	5 125	2 893	62	31	2 283	10	10 404
2012 г.							
Начална балансова стойност	5 125	2 893	62	31	2 283	10	10 404
Новопридобити	-	14	66	-	42	139	261
Отписани	-	-	(6)	-	-	(129)	(135)
Амортизация	(20)	(229)	(6)	(18)	(229)	-	(502)
Крайна балансова стойност	5 105	2 678	116	13	2 096	20	10 028
Към 31.12.2012 г.							
Отчетна стойност	5 229	5 252	122	124	7 523	20	18 270
Амортизация	(124)	(2 574)	(6)	(111)	(5 427)	-	(8 242)
Балансова стойност	5 105	2 678	116	13	2 096	20	10 028
2013 г.							
Начална балансова стойност	5 105	2 678	116	13	2 096	20	10 028
Новопридобити	-	34	44	1	105	248	432
Отписани	-	(1)	-	-	-	(251)	(252)
Амортизация	(21)	(224)	(15)	(11)	(232)	-	(503)
Крайна балансова стойност	5 084	2 487	145	3	1 969	17	9 705
Към 31.12.2013 г.							
Отчетна стойност	5 229	5 285	166	125	7 583	17	18 405
Амортизация	(145)	(2 798)	(21)	(122)	(5 614)	-	(8 700)
Балансова стойност	5 084	2 487	145	3	1 969	17	9 705

Към 31.12.2013 година дълготрайните материални активи на Групата включват земи на стойност 4 737 хил. лв. (31.12.2012 г.: 4 737 хил. лв.) и сгради с балансова стойност 347 хил. лв. (31.12.2012 г.: 368 хил. лв.).